

Nr 84.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statens brandinspektion för budgetåret 1948/49; given Stockholms slott den 20 februari 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 februari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Mossberg.

Jag framlägger i det följande *förslag rörande anslag till avlöningar och omkostnader vid statens brandinspektion för budgetåret 1948/49*. Anslagen upptogs i statsverkspropositionen med allenast preliminärt beräknade belopp. Anledningen härtill var, att medelsbehovet ansågs böra bedömas i samband med den då ännu pågående prövningen av civilförsvarets fredsorganisation. Sedan propositioner denna dag beslutats angående civilförsvarets fortsatta verksamhet och rörande anslag till civilförsvaret för budgetåret 1948/49, torde jag få upptaga spörsmålet om brandinspektionens anslagsbehov till slutgiltig prövning.

1 — Bihang till riksdagens protokoll 1948. 1 saml. Nr 84.

I. Sammanfattning av förslagen.

Med utgångspunkt från att brandinspektionens organisatoriska ställning bibehålles i stort sett oförändrad föreslår jag i det följande, att för riksbrandinspektören, vilken nu avlönas med ett arvode av 15 000 kronor för år, inrättas en ordinarie förordnandetjänst med placering i lönegrad Cp 12. Lönen i denna lönegrad utgör med 12 procents rörligt tillägg 20 328 kronor. Vidare föreslås, att den på gällande avlöningsstat uppförda anslagsposten till ersättning till vikarie för riksbrandinspektören skall utgå. I övrigt förordas inga personalförändringar. Avlöningsanslaget i dess helhet upptages med ett från 103 500 till 108 000 kronor förhöjt belopp.

Omkostnadsanslaget uppföres med 61 100 kronor, vilket innebär en ökning av det nuvarande anslaget med 100 kronor. Ökningen föranledes av att medel beräknas till kostnader för sjukvård åt riksbrandinspektören.

II. Statens brandinspektion: Avlöningar.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1946/47	103 000	95 274
1947/48	103 500	—
1948/49 (förslag)	108 000	—

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1947 fastställt följande avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1947/48:

A. Riksbrandinspektören.

	Kronor
1. Arvode	15 000
2. Ersättning till vikarie, <i>förslagsvis</i>	1 000
3. Arvoden åt sakkunniga, <i>högst</i>	5 000

B. Länsbrandinspektörerna, länssocksbrandinspektörerna och distriktssocksbrandcheferna.

Arvoden	82 500
	Summa kronor 103 500

Kungl. Maj:t har förklarat, att för arvodesbefattningen såsom riksbrandinspektör skall i tillämpliga delar gälla vad som för befattning i lönegrad Cp 9 är föreskrivet beträffande semester, tjänstledighet, vikariatsersättning, reseersättning samt beräkning och utbetalning av kontanta löneförmåner.

Vidare har Kungl. Maj:t genom beslut nämnda dag meddelat bestämmelser rörande dispositionen av det för arvoden åt länsbrandinspektörerna, länssocksbrandinspektörerna och distriktssocksbrandcheferna anvisade beloppet (statsliggaren s. 370).

I skrivelse den 13 oktober 1947 har *civilförsvarsstyrelsen* framlagt förslag angående anslagets beräkning för budgetåret 1948 49.

Styrelsen har i skrivelsen hemställt, att befattningen såsom riksbrandinspektör upptages på löneplan och därvid placeras i lönegrad Cp 12. Härom anföres.

I skrivelse den 11 mars 1947 framlade styrelsen förslag om riksbrandinspektörens löneställning. Styrelsen framhöll därvid — under hänvisning till tidigare uttalad uppfattning, att ändring ej borde ske i riksbrandinspektörens ställning i förhållande till styrelsen — angelägenheten av att befattningen reglerades i avlöningshänseende, därvid den borde placeras i lönegrad C 6 (numera Cp 10).

Styrelsen vill nu ytterligare framhålla vikten av att denna fråga snarast bringas till sin lösning.

Vid bestämmandet av lönegradsplaceringen synes man böra taga viss hänsyn till de avlöningsförmåner, som utgå till brandchefer i större städer. Å andra sidan måste givetvis beaktas de principer, enligt vilka i allmänhet lönegradsplacering av statliga befattningar verkställs. I detta hänseende har styrelsen ej kunnat undgå att göra den iakttagelsen, att vid inrättande på senare tid av nya verk en tendens förekommit att i lönehänseende placera vissa verkschefer högre än vad beträffande äldre verk varit fallet. Styrelsen har också alltmera kommit till den insikten, att det är mycket tveklaktigt, om för riksbrandinspektörsbefattningen kan erhållas en tillräckligt kvalificerad samt lämplig befattningshavare vid placering i lönegrad Cp 10. Styrelsen anser därför numera, att skäl finnas till placering av befattningen i lönegrad Cp 12.

I enlighet härmed upptager styrelsen på avlöningsstaten en anslagspost till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Posten uppföres med 18 600 kronor. För rörligt tillägg avses ett belopp av 1 750 kronor.

För ersättning åt vikarie för riksbrandinspektören anser styrelsen medel icke behöva beräknas för nästa budgetår.

Posten till arvoden åt sakkunniga uppföres med oförändrat belopp, 5 000 kronor.

Beträffande posten till arvoden åt länsbrandinspektörerna, läns-skogsbrandinspektörerna och distrikts-skogsbrandcheferna uttalar *civilförsvarsstyrelsen*, att länsstyrelserna i sina beräkningar rörande medelsbehovet hemställt om höjning av arvodena till länsbrandinspektörerna. Härvid hade bl. a. framhållits den alltmer ökade arbetsbördan för dessa befattningshavare. *Civilförsvarsstyrelsen* finner en mindre ökning av arvodena berättigad i fråga om de länsbrandinspektörer och läns-skogsbrandinspektörer, vilkas arbetsuppgifter äro särskilt omfattande. Styrelsen föreslår, att för arvodeshöjningar i nämnda fall avses ett sammanlagt belopp av 5 100 kronor.

Rörande distriktsskogsbrandcheferna erinrar styrelsen, att dessa tillhörde en i avveckling stadd organisation. Numera funnes distriktsskogs-

brandchefer endast i Kopparbergs, Gävleborgs, Jämtlands och Norrbottens län. Inom styrelsen hade fråga uppkommit, huruvida medel fortfarande borde beräknas för arvoden åt dessa befattningshavare. Styrelsen anför härom följande.

Det har ansetts önskvärt, att i de län, varom nu är fråga, vederbörande länsskogsbrandinspektörer finge friare händer vid val av biträde vid arbetsuppgifternas fullgörande, än vad det nuvarande systemet med särskilda distriktsskogsbrandchefer medgiver. Det borde överlätas åt vederbörande länsskogsbrandinspektör att vid förekommande behov anlita den person, eventuellt flera, som han kunde finna lämplig, även om han därigenom komme att gå utanför kretsen av nuvarande distriktsskogsbrandchefer. Styrelsen delar denna uppfattning och beräknar därför icke några särskilda arvoden till distriktsskogsbrandchefer för nästa budgetår. Styrelsen har i stället inräknat deras nuvarande arvoden (5 650 kronor) i arvodena åt länsskogsbrandinspektörerna och förutsätter därvid, att ur anslagsposten skall utgå jämväl ersättning till sådant biträde åt länsskogsbrandinspektör, som nyss sagts. Det torde böra ankomma på vederbörande länsstyrelse att på framställning av länsskogsbrandinspektören i varje särskilt fall besluta, i vad mån ersättning till biträde åt länsskogsbrandinspektör skall utgå ur dennes arvode.

Då för arvoden åt länsbrandinspektörer och länsskogsbrandinspektörer i gällande stat anvisats ett sammanlagt belopp av 74 350 kronor, skulle alltså vid bifall till styrelsens nu framförda förslag för detta ändamål böra avses (74 350 + 5 100 + 5 650) 85 100 kronor.

I samband med höjningen av arvodena åt vissa länsbrandinspektörer och länsskogsbrandinspektörer bör enligt styrelsens mening för ersättning till vikarier för inspektörerna beräknas ett högre belopp än f. n. Styrelsen föreslår, att medelsanvisningen uppräknas från 2 500 till 2 700 kronor.

Anslagsposten i sin helhet skulle således uppgå till (85 100 + 2 700) 87 800 kronor. Det anses böra ankomma på riksbrandinspektören att framdeles avgiva förslag om den slutliga fördelningen av anslagsposten.

Enligt styrelsens kalkyler skulle alltså anslaget till statens brandinspektions avlöningar för budgetåret 1948/49 uppföras med (18 600 + 1 750 + 5 000 + 87 800) 113 150 kronor.

I *särskilt yttrande* har riksbrandinspektören föreslagit, att riksbrandinspektörsbefattningen skulle placeras lägst i lönegrad Cp 14. En oförmånligare löneställning skulle, enligt vad i yttrandet anföres, allvarligt äventyra möjligheterna att erhålla en för befattningen lämplig innehavare.

Över civilförsvarsstyrelsens framställning ha yttranden avgivits av statskontoret och statens lönenämnd.

Statskontoret anser, att befattningen såsom riksbrandinspektör bör hänföras till lönegrad Cp 9. Frågan om höjning av arvodena till läns- och skogsbrandinspektörerna bör enligt ämbetsverkets uppfattning övervägas i samband med en allmän omprövning av bisysslearvodena inom statsförvaltningen.

Statens lönenämnd erinrar, att allmänna lönenämnden i utlåtande över en tidigare gjord framställning från civilförsvarsstyrelsen i detta ämne icke funnit anledning till erinran mot då framfört förslag, att riksbrandinspektören skulle placeras i lönegrad C 6 (nu Cp 10) eller en lönegrad högre än chefen för statens brandskola. Lönenämnden hade därvid utgått från att ändring icke skulle ske beträffande riksbrandinspektörens ställning i förhållande till civilförsvarsstyrelsen. I anslutning härtill ansåge sig statens lönenämnd icke kunna tillstyrka högre placering än i Cp 10.

Departementschefen. Tjänsten som riksbrandinspektör tillkom genom beslut av 1944 års riksdag i samband med att brandförsvaret i riket omorganiserades (propositionerna nr 265 och 274, riksdagens skrivelser nr 476 och 477). Frågan om anställningsformen och löneställningen för riksbrandinspektören löstes emellertid icke då definitivt utan ansågs, att före ett slutligt ståndpunktstagande i dessa hänseenden någon tids erfarenhet rörande organisationens praktiska verkningssätt borde avvaktas. I enlighet härmed blev befattningen icke inplacerad på löneplan utan förenades med arvode, därvid ett årligt belopp av 15 000 kronor befanns skäligt. Då fråga sedermera uppkommit rörande riksbrandinspektörens löneställning (1946 års statsverksproposition VI ht punkt 64, proposition nr 247/1947), har det ansetts lämpligt att avvakta resultatet av den översyn rörande civilförsvaret, som år 1945 uppdrogs åt då tillkallade sakkunniga — 1945 års civilförvarsutredning. Sedan denna utredning numera avslutat sitt arbete, har jag denna dag framlagt förslag angående civilförsvarets fortsatta verksamhet och angående anslag till civilförsvaret för budgetåret 1948/49.

Jämlikt den för riksbrandinspektören den 10 november 1944 (nr 722) utfärdade och alltjämt gällande instruktionen skola frågor rörande brandförsvaret under krig handläggas av riksbrandinspektören såsom föredragande i civilförsvarsstyrelsen, medan riksbrandinspektören i övrigt, i den mån ej annat följer av vad särskilt stadgas, är ansvarig direkt inför Kungl. Maj:t för sin ämbetsförvaltning. Ärenden rörande statsbidrag till kommunerna för vissa brandanordningar och viss brandmateriel avgöras enligt nu tillämpad ordning av civilförsvarsstyrelsen med riksbrandinspektören såsom närvarande ledamot. Den personal, som stadigvarande biträder riksbrandinspektören med handläggning av freds- och krigsbrandärenden, är anställd hos civilförsvarsstyrelsen och avlönas från styrelsens avlöningsanslag. Jag har vid behandling av frågorna om civilförsvarets fortsatta verksamhet och om anslag till civilförsvaret för budgetåret 1948/49 icke föreslagit annan ändring i dessa organisatoriska förhållanden än att riksbrandinspektören skulle erhålla befogenhet att besluta om till vilka objekt, statsbidrag för brandförvarsändamål skall utgå, och om fördelningen mellan kommunerna av brandmateriel, som inköpts av staten.

Då sålunda frågan om riksbrandinspektörens organisatoriska ställning

nu föreslås löst på ett mera slutgiltigt sätt, torde även spørsmålet om hans anställningsvillkor böra upptagas till avgörande.

Såsom av det förut anförda framgår, avlönas riksbrandinspektören med ett årsarvode av 15 000 kronor. Den nuvarande tjänst innehavaren uppbär därjämte — i likhet med sin företrädare — från brandförsäkringshåll genom förmedling av svenska brandskyddsföreningen ett arvode av 5 000 kronor.

Då brandinspektionens uppgifter äro av stadigvarande natur, bör riksbrandinspektörsbefattningen göras till ordinarie. Befattningen torde böra tillsättas genom förordnande på viss tid. Innehavaren kommer därvid även i åtnjutande av pensionsrätt. I fråga om lönegradsplaceringen har civilförsvarsstyrelsen föreslagit, att tjänsten skulle hänföras till 12 lönegraden i löneplan 2 av statens löneplansförordning, medan statens lönenämnd förordat 10 och statskontoret 9 lönegraden. Med hänsyn till riksbrandinspektörens ställning i organisatoriskt hänseende och de uppgifter, som komma att åvila honom, anser jag, att tjänsten bör placeras i 12 lönegraden. Lönen i denna lönegrad utgår med 20 328 kronor. Jag vill framhålla, att det riksbrandinspektören nu tillkommande arvodet från försäkringshåll upphör att utgå i och med löneregleringens ikraftträdande. Jag föreslår alltså, att befattningen placeras i lönegrad Cp 12. Vid bifall härtill böra på avlöningsstaten upptagas en anslagspost till avlöning till ordinarie tjänsteman och en anslagspost till rörligt tillägg. Posterna böra beräknas till 18 600 resp. 1 700 kronor.

Såsom civilförsvarsstyrelsen anført, torde den på nu gällande avlöningsstat uppförda posten till ersättning till vikarie böra utgå fr. o. m. nästa budgetår.

Till arvoden åt sakkunniga beräknar jag i likhet med civilförsvarsstyrelsen oförändrat belopp, 5 000 kronor.

Beträffande fördelningen av den i avlöningsstaten för innevarande budgetår upptagna posten till arvoden åt länsbrandinspektörerna, läns-skogsbrandinspektörerna och distrikts-skogsbrandcheferna har Kungl. Maj:t meddelat beslut den 30 juni 1947. Arvodena till inspektörerna utgå enligt detta beslut med olika belopp i olika län. I fråga om länsbrandinspektör, som tillika är läns-skogsbrandinspektör — denna kombination förekommer i 11 län — har årsarvodet bestämts till belopp mellan 1 500 och 3 900 kronor. Den årliga ersättningen till länsbrandinspektörerna i övriga län utgår med lägst 1 900 och högst 3 000 kronor, medan de särskilda läns-skogsbrandinspektörerna i dessa län tillerkänts årsarvoden av 400—1 500 kronor. Enligt vad civilförsvarsstyrelsen anført har arbetsbördan för nämnda befattningshavare alltmer ökat, och styrelsen har på grund härav funnit sig nödsakad föreslå viss uppräknig av anslagsposten. Jag vill framhålla, att det under de senare åren pågående organisationsarbetet i samband med utarbetande av

brandordningar givetvis påverkat omfattningen av de göromål, som åvila ifrågavarande befattningshavare. Då det icke torde vara möjligt att tillförlitligt uppskatta den mera normala arbetsbördan, innan nämnda organisationsarbete slutförts, anser jag mig f. n. icke böra tillstyrka någon höjning av befattningshavarnas arvoden. Sammanlagt bör alltså för arvoden åt länsbrandinspektörer och länssocksbrandinspektörer, såsom för innevarande budgetår, beräknas 74 350 kronor, eller i avrundat tal 74 500 kronor.

I anslutning till vad civilförsvarsstyrelsen föreslagit torde den nuvarande delposten till arvoden till distriktssocksbrandchefer böra utgå och ersättas med en delpost till arvoden åt biträden till länssocksbrandinspektörerna. Medelsbehovet under den nya delposten torde böra uppskattas till samma belopp, som avsetts för arvoden åt distriktssocksbrandcheferna under innevarande budgetår, 5 650 kronor, eller avrundat 5 700 kronor.

Till semestervikarier för länsbrandinspektörerna beräknar jag oförändrat belopp, 2 500 kronor.

I enlighet med det anförda bör till arvoden åt länsbrandinspektörerna, länssocksbrandinspektörerna och biträden åt länssocksbrandinspektörerna upptagas en anslagspost på (74 500 + 5 700 + 2 500) 82 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles, efter förslag av riksbrandinspektören, meddela beslut om fördelningen av ifrågavarande delpost på olika län.

På avlöningsanslaget i dess helhet bör enligt nu gjorda kalkyler anvisas (18 600 + 1 700 + 5 000 + 82 700) 108 000 kronor.

III. Statens brandinspektion: Omkostnader.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1946/47	57 500	32 867
1947/48	61 000	—
1948/49 (förslag)	61 100	—

För användningen av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1947 fastställt följande omkostnadsstat, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1947/48:

Omkostnadsstat.

A. Riksbrandinspektören.

	Kronor
1. Reseersättningar åt riksbrandinspektören och tillkallade sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	7 500
2. Tryckningskostnader m. m., <i>högst</i>	5 000

B. Länsbrandinspektörerna, länskogsbrandinspektörerna och distriktsskogsbrandcheferna.

Reseersättningar	48 500
	<hr/> Summa kronor 61 000

Kungl. Maj:t har tillika meddelat beslut om fördelning länsvis av den under B upptagna posten till reseersättningar (statsliggaren s. 371).

Riksbrandinspektörens kostnader för expenser bestridas från civilförsvarsstyrelsens omkostnadsanslag. Motsvarande utgifter för länsbrandinspektörerna, länskogsbrandinspektörerna och distriktsskogsbrandcheferna belasta länsstyrelsernas medel till expenser för eget behov.

I skrivelse den 13 oktober 1947 har *civilförsvarsstyrelsen* gjort framställning om anslag för nästa budgetår.

I anslutning till vad styrelsen föreslagit i fråga om riksbrandinspektörens anställningsförhållanden upptager styrelsen på omkostnadsstaten en anslagspost till sjukvård m. m. Medelsbehovet under posten uppskattas till 250 kronor.

Posterna till reseersättningar åt riksbrandinspektören och tillkallade sakkunniga samt till tryckningskostnader m. m. beräknar styrelsen till oförändrade belopp, 7 500 resp. 5 000 kronor.

Beträffande posten till reseersättningar till länsbrandinspektörer, länskogsbrandinspektörer och distriktsskogsbrandchefer föreslår styrelsen — av samma skäl som vid beräkningen av avlöningsanslaget anförts för inräkning av distriktsskogsbrandchefernas arvoden i länskogsbrandinspektörernas — att reseersättningarna till eventuellt kvarstående distriktsskogsbrandchefer och andra biträden åt länskogsbrandinspektörerna i vissa län inräknas i de senares resekostnader. Styrelsen framhåller vidare, att länsstyrelserna i sina medelsberäkningar hemställt om uppräknig av posten på grund av det stegrade antalet resor för länsbrandinspektörerna och den fr. o. m. den 1 januari 1947 gällande höjningen av traktamentsersättningen, vilken nu utginge med 23 kronor för dygn i stället för tidigare 21 kronor. Enligt gjorda beräkningar skulle posten behöva ökas från nuvarande 48 500 kronor till 55 650 kronor. Civilförsvarsstyrelsen finner denna höjning skälig. På riksbrandinspektören anses böra ankomma att framdeles avgiva förslag till närmare fördelning av posten.

Omkostnadsanslaget i dess helhet upptages enligt dessa beräkningar till (250 + 7 500 + 5 000 + 55 650) 68 400 kronor.

Statskontoret har i yttrande över framställningen uttalat, att, då det belopp, som avsåges för reseersättningar till länsbrandinspektörerna m. fl., för innevarande budgetår höjts med 3 500 kronor, posten syntes kunna begränsas till 50 000 kronor.

Departementschefen. Såsom civilförsvarsstyrelsen anfört torde, vid bifall till förslaget om inrättande av en ordinarie riksbrandinspektörsbefattning, på omkostnadsstaten böra upptagas en delpost till sjukvård. Jag uppskattar medelsbehovet under posten till 100 kronor.

Posterna till reseersättningar åt riksbrandinspektören och tillkallade sakkunniga samt till tryckningskostnader m. m. torde böra upptagas med oförändrade belopp.

Till reseersättningar åt länsbrandinspektörer, läns-skogsbrandinspektörer och biträden åt läns-skogsbrandinspektörerna bör uppföras en ny anslagspost. Då motsvarande post i gällande omkostnadsstat för innevarande budgetår uppräknats med 3 500 kronor, anser jag mig icke kunna tillstyrka ytterligare höjning av medelsanvisningen för budgetåret 1948/49.

Omkostnadsanslaget skulle alltså för nästa budgetår beräknas till (61 000 + 100) 61 100 kronor.

IV. Hemställan.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

I. fastställa följande personalförteckning för statens brandinspektion:

Personalförteckning.

Tjänsteman å ordinarie stat.

1 riksbrandinspektör Cp 12;

II. godkänna följande avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

A. Riksbrandinspektören.

	Kronor
1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	18 600
2. Arvoden åt sakkunniga, <i>högst</i>	5 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 700

B. Länsbrandinspektörerna, läns-skogsbrandinspektörerna och biträden åt läns-skogsbrandinspektörerna.

Arvoden 82 700

Summa kronor 108 000;

III. under elfte huvudtiteln för budgetåret 1948/49 anvisa
dels till Statens brandinspektion: Avlöningar ett förslags-
anslag av kronor 108 000
dels ock till Statens brandinspektion: Omkostnader ett
förslagsanslag av kronor 61 100.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Nils Hedfors.